1850. № 83.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 15 October.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e bl. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

De Directeur van het postantoor Assen brengt ter kennis van het publiek, dat bij min. resolutie van den 3 Oct. jl. is bepaald, dat van af den 15 Oct. aanstaande, aan de hulpkantoren Wildervank en Zuidlaren gelegenheid zal zijn tot het ontvangen en verzenden van aangeteekende brieven en geldartikelen, zonder tusschenkomst van een postkantoor.

Assen, *De Directeur*,
12 *Oct.* 1850. H. S. GRATAMA.

Nederland.

13 *Oct.* Bij de Eerste Kamer zijn, nadat de ingeleverde geloofsbrieven in voldoende orde waren bevonden, alle leden toegelaten; alleen ten aanzien van den in Drenthe verkozen heer *Tonckens* heeft men het nemen van een besluit uitgesteld, omdat niet was overgelegd de provinciale lijst der hoogstbelasten.

— Bij de Tweede Kamer zijn insgelijks de ingeleverde en onderzochte geloofsbrieven in orde bevonden en de leden toegelaten, met uitzondering van de heeren *Limpens*, en *de Poorter*, ten aanzien van welke nadere opgaven en bescheiden zijn verlangd. — Daarop is bij stemming eene lijst van drie candidaten voor het voorzitterschap opgemaakt, waarop gebragt zijn 1° de heer *Duymaer van Twist*, 2°. de heer *B. Wickers* en 3°. de heer *L. D. Storm*, deze laatste met het lot tegen den heer *van Golstein*. Bij eene der stemmingen werd een billet gevonden, waarop stond: [illegible] bedoeld werd. *([illegible] zulk eene achtbare vergadering.)* — Uit dit drietal heeft Z. M. den heer *Duymaer van Twist* tot voorzitter der Tweede Kamer benoemd.

— Men wil dat het oogmerk der Regering zou zijn, reeds met 1 Januarij ek. de nu bij de Provinciale Staten aanhangige Gemeentewet in werking te brengen. *(T. Ct.)*

— De Staten van Gelderland hebben, in plaats van den heer baron *van Heeckeren*, die bedankt heeft, tot lid der Eerste Kamer den heer *van Lith de Jeude*, lid der ontbonden Eerste Kamer, gekozen.

— Bij de herstemming, in het hoofdkiesdistrict Arnhem gehouden, zijn tot leden der Tweede Kamer gekozen de heeren *W.* baron *van Lijnden* te Nijmegen met 968, en Mr. *Æ.* baron *Mackay* te 's Hage met 884 stemmen; hunne mededingers, de H.H. *Guyot* te Nijmegen en *Schneither* te Arnhem, hadden, de eerste 686 en de laatste 631 stemmen.

— Z. Exc. de heer *Bruce*, nieuw benoemd Gouverneur-Generaal van Neêrlands-Indiën, heeft 10 dezer in handen van Z.M. den Koning, den gevorderden eed, in zijne nieuwe betrekking, afgelegd. Z. M heeft den heer *Bruce* voorts benoemd tot ridder grootkruis der orde van den Eikenkroon.

— Men schrijft uit Zwolle aan de *Amst. Ct.* van 11 dezer: Morgen zal alhier voor de Arrondissements-Regtbank de zaak behandeld worden van de naamlooze maatschappij tegen schipper *Roelofs*, als zoude hij voor eenigen tijd, den ketting, liggende op het Zwolsche Diep, hebben doorgezeild. Men is zeer gespannen naar den uitslag dezer zaak. Daarenboven zijn schipperij en burgerij van Overijssel en Drenthe druk in de weer, om thans een gewijzigd tolltarief te bekomen; adressen zijn daaromtrent van zeehandelaren, binnen-schippers en veeneigenaren aan den Koning, de respective staten en den raad van administratie ingezonden, vooral met het doel, om schepen beneden 5½ voet diepgang, van den tol te ontheffen.

— H.M. de Koningin is in den avond van 11 dezer van hare reis naar Duitschland te 's Gravenhage teruggekomen.

— Bij Kon. besluit van 10 October, is tot vice-president van den Raad van Nederlands Indie benoemd Mr. *J. F. U. van Nes*, thans gepensioneêrd lid van dien Raad.

— In den nacht van 11 dezer is niet ver van Utrecht aan de Bildt, de conducteur der tusschen Zwol en Utrecht rijdende diligence, *ter Horst*, te Deventer woonachtig, door het breken van de voor-as, onder den wagen gevallen en verpletterd. Hij werd dadelijk in het wachthuis gebragt, maar had reeds den geest gegeven. Ook heeft daarbij een passagier eene ligte wonde bekomen. *(Men verneemt, dat deze passagier de Graaf van Heiden Reinestein was.)*

— Aan Ds. *P. Jas* te 's Hage is ter hand gesteld eene gifte van duizend gulden, ter opbouwing van eene kerk en pastorij in het Hollandsche Veld, onder de gemeente Hoogeveen (Drenthe), door een edelmoedigen gever, die onbekend wenscht te blijven. *(Id.)*

— Men verzekert, dat onder de verbeteringen in het belastingstelsel, waarvan in de Troonrede gewag gemaakt wordt, zoude behooren eene afschaffing, geheel of ten deele, van sommige accijnsen, en wel inzonderheid van die op de brandstoffen, terwijl men daarentegen bedacht zou zijn op de invoering van eene belasting op de coupons.

— In de den 10 te Rotterdam door de Handelmaatschappij gehouden veiling van javathee, is alles met graagte en aanmerkelijk boven de taxatie verkocht. *(Id.)*

14 *Oct.* De nieuwbenoemde voorzitter der Tweede Kamer heeft zijne betrekking met eene belangrijke redevoering aanvaard. — Tot leden der Commissie uit de Tweede Kamer voor de petitien voor de maanden October en November zijn gekozen de heeren *Bots*, *Gevers van Endegeest*, *van Doorn*, *Blussé van Oud-Alblas* en *van der Veen*. De Kamer heeft tot Griffier den heer *Veegens* en tot commies-Griffier [illegible] benoemd.

— Te 's Hage is [illegible] door eene dolle kat was gebeten, aan de gevolgen daarvan overleden. *('s Grav. Nieuwsb.)*

— De stemming voor de 13 afgevaardigde leden bij de vergadering te 's Hage, heeft in het synodaal ressort van Zwolle de volgende uitkomst opgeleverd: Mr. *J. E. Goudsmit* te Leiden 214 stemmen, Mr. *J. L. Schaap* te Groningen 193, de heer *P. S. Stibbe* te Kampen 148, Mr. *M. H. Godefroi* te Amsterdam 139, de heer *S. Bloemendaal* te Maastricht 135, Mr. *L. Hertzveld* te Zwolle 124, de heer *J. Hillesum* te Meppel 123, de heer *S. E. Stein* te 's Hage 116, de heer *D. M. Ezechiëls* te Rotterdam 115, de heer *P. Polak Daniels* te 's Hage 112, Mr. *A. S. van Nierop* te Amsterdam 111, Mr. *M. J. van Gigch* te 's Hage 107, de heer *A. S. Jacobs* te Zwolle 104, Mr. *S. L. Nijkerk* te Amsterdam 99, Mr. *J. Cohen* te Assen 98, Mr. *S. J. van Lier* te Utrecht 95, de heer *M. S. Frankfort* te Meppel 89, de heer *S. A. Bleekrode* te Delft 76, de heer *B. S. Ries* te Amsterdam 74, de heer *L. S. Jacobson* te Rotterdam 74, Mr. *H. H. Tels* te Rotterdam 71, de heer *L. A. Cohen* te Groningen 70, de heer *J. S. Berenstein* te 's Hage 44, de heer *J. Lehmans* te Nijmegen 40 stemmen enz. *(Hand.)*

— Bij de 1e en 2e Kamer der Staten Generaal zijn verzoekschriften ingekomen van de Prov. Staten van Utrecht, betrekkelijk het beramen van wettelijke behoedmiddelen tegen de longziekte van het vee.

— Wij vernemen dat Prinses *Marianne* te Parijs is aangekomen. Aldaar heeft zij al haar gevolg naar huis gezonden, en een nieuw personeel in haar dienst genomen. Men zegt dat hare verdere reis naar Italie bestemd was. Waar zich op dit oogenblik de Secretaris van H.K.H. bevindt, weet niemand. *(Zondbl.)*

— Een man, die den 3den October op het feest te Leyden bijzonder had uitgemunt in het mastklimmen, is weinige dagen daarna aan de gevolgen eener borstbreuk, die hij zich berokkend had, overleden; terwijl een ander ook ten gevolge eener kwetsuur in een gevaarlijken toestand verkeert. *(Id.)*

15 *Oct.* Volgens vergunning van het Dept. van Oorlog, zullen de miliciens van de ligting van 1847 een huwelijk mogen aangaan, nadat zij hunne schulden bij het korps hebben aangezuiverd, of bewijzen, daartoe onvermogend te zijn. *(Prov. Gron. Ct.)*

Buitenland.

13 *Oct.* De Belgische bladen brengen heden de tijding van het overlijden van H.M. Koningin *Louise Marie Therese Charlotta Isabella*, Prinses van Orleans, die den 11 dezer des morgens ten 8 ure, 10 minuten, in den leeftijd van 38 jaren, 6 maanden en 8 dagen onder hare korte, maar hevige ziekte bezweken is. Groot is het verlies, hetwelk Belgie door het overlijden eener door allen zoo geliefde Koningin getroffen heeft. Het geheele land is in diepen rouw gedompeld. Alle bladen zijn met een zwarten rouwrand omgeven en zij drukken eenpariglijk hunne gevoelens van hulde en achting uit over de thans ontslapene Koningin.

— Onder dagteekening van 9 October wordt uit Kassel de gewigtige tijding medegedeeld, dat het geheele corps officieren, met slechts weinige uitzonderingen, zijne demissie heeft ingediend. Den vorigen avond waren de hoofd-officieren bij den luit.-generaal *Haynau* bijeengekomen, en het was na afloop dezer bijeenkomst, dat bovengenoemd besluit genomen werd. Algemeen is men overtuigd, dat het voorbeeld der Kasselsche militairen, te Hanau en elders zal worden nagevolgd. In het belang echter der discipline, en ten einde eene algemeene ontbinding van het leger te voorkomen, hebben voornoemde officieren, meer dan 200 in getal, zich bereid verklaard zoo lang in dienst te blijven, tot dat van hooger hand de noodige voorzorgen zouden genomen zijn, met bijvoeging nogthans, dat zij, tot op dat tijdstip, zich onverpligt achten die bevelen na te komen, welke blijken zullen met de constitutie in strijd te zijn. De Luitenant-Generaal *Haynau* heeft in den avond van denzelfden dag nog eene proclamatie uitgevaardigd aan de staf-officieren, waarin gezegd wordt, dat, zoo de Hessische troepen, mogten weigeren zijne bevelen uit te voeren, vreemde hulp zou worden ingeroepen. Mogt tot dien maatregel worden overgegaan, dan zou zulks niet anders dan tot nadeel van het volk kunnen uitloopen, daar Oostenrijk dan voorzeker eene zoo vrijzinnige constitutie niet zou laten voortbestaan. — Het ministerie te Wilhelmsbad heeft besloten, om aan de Bondsvergadering te verzoeken, bevelen te zenden, om Oostenrijksche troepen naar de grenzen te doen oprukken, en reeds zijn uit Frankfort de noodige bevelen daartoe uitgevaardigd. De twee divisien, welke daartoe bestemd zijn, zullen uit Vorarlberg en Bohemen oprukken. Het eerste korps onder bevel staande van den Aartshertog *Leopold*, zal door Wurtemberg, het tweede onder aanvoering van den Veldmaarschalk *Parrot*, over Beijeren marcheren.

— Men schrijft uit Parijs van 10 dezer: De wapenschouw, welke de Commissie van 25 wilde bijwonen, heeft heden bij Satorij plaats gehad. Duizende toeschouwers woonden deze revue bij, even als genoemde commissie. Infanterie, genie, artillerie en tirailleurs van Vincennes trokken stil voorbij *Napoleon*. De kavalerie echter, welke in grooten getale tegenwoordig was, want er waren niet minder dan 12 regementen, heeft zich beijverd dapper te roepen: *Leve Napoleon! zelfs leve de Keizer!* — De Commissie van 25 is zeer te onvreden over dezen afloop; men zegt echter, dat *L. Napoleon* zich daaraan weinig zal storen.

Assen, 15 October.

Bij de opening gisteren morgen van de stembussen ter verkiezing van een lid van de Provinciale Staten in het Hoofd-kiesdistrict Assen, in plaats van Jhr. Mr. *H. J. L. van der Wijck*, die bedankt heeft, is bevonden, dat te Assen zijn uitgebragt 75 stembriefjes, te Anlo 24, te Smilde 26, te Norg 23, te Roden 23, te Peize 34, te Eelde 26, te Zuidlaren 42, te Vries 20, te Gieten 14, te Gasselte 12, te Odoorn 16, te Borger 21, te Beilen 43, te Rolde 24, te Westerbork 9, te Diever 26, te Dwingelo 55 en te Vledder 25, te zamen uitmakende 538, waarvan 9 van onwaarde waren, zoodat de volstrekte meerderheid bestond uit 265 stemmen.

Mr. *H. Tonckens* te Peizerwold heeft 148, Jhr. *A. W. van Holthe* te Dwingelo 120, Dr. *B. W. van de Sande Slot* te Zuidlaren 40, Mr. *W. Goedkoop* te Assen 27, *W. Timmer* te Beilen 26, Mr. *J. T. Kijmmell* te Westerbork 20, *J. Meursing* te Buinen 14, *H. Stel* te Langelo 15, Mr. *C. L. Kniphorst* te Gieten 14, Mr. *L. O. Gratama* te Assen 12 op zich vereenigd, terwijl nog op 42 andere personen een minder aantal stemmen is uitgebragt. Er zal alzoo eene herstemming moeten plaats hebben tusschen de heeren Mr. *H. Tonckens* en Jhr. *A. W. van Holthe*. Het gering aantal uitgebragte stemmen, in evenredigheid van het aantal kiezers, getuigt, dat de belangstelling der stemgeregtigden in het verkiezingswerk zeer afnemende is.

— Z.M. heeft aan den heer *J. Essers*, op zijn verzoek, en behoudens aanspraak op pensioen, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen alhier.

— Van 1 Julij tot 1 Oct. jl. is de bevolking van het Huis van Arrest en Justitie te Assen van 32 tot 41 personen geklommen, van welke 41 personen 30 mannen en 11 vrouwen zijn.

— In de Provinciale Geldleening tegen 4½ pCt. was tot gisteren avond voor *f* 65,000 ingeschreven.

— Door de Arr. Regtbank alhier zijn den 12 dezer veroordeeld: *S. M. C.*, vleeschhouwer te Coevorden, wegens het verkoopen van loterijbriefjes der Staats-Loterij, zonder de vereischte admissie te hebben, tot eene boete van *f* 1500; *G. B.*, landbouwer te Coevorden, wegens het toebrengen van slagen, tot eene boete van *f* 3; *G. K.*, landbouwer te Dalen, wegens beleediging van *Gerrit Visscher*, policie beambte te Dalen, tot eene boete van *f* 10.

— Op de jaarmarkt, den 8 dezer te Dwingelo gehouden, waren aangebragt 95 paarden, 34 melkkoeijen, 12 oude en 370 jonge varkens, 2750 schapen, 600 ponden vlas en 200 ponden spijt. De markt was wel bezocht, doch de handel over het algemeen slap en de levendige have laag in prijs. De paarden golden door elkander *f* 45, de melkkoeijen *f* 35, de oude varkens *f* 15, de jonge varkens *f* 3, de schapen *f* 2, het vlas *f* 1 en de spijt *f* 0.30.

— Op de den 11 dezer te Ruinen gehoudene herfstmarkt bevonden zich in den laten avond in eene herberg aldaar, waar ook het gemeentehuis gehouden wordt, eenige jongelieden zoo uit Ruinen als uit het naburige Dwingelo; spoedig ontstonden er geschillen tusschen de jongelieden uit deze beide gemeenten, met dat betreurenswaardig gevolg, dat een jongeling uit Dwingelo, *Jan Klinke* genaamd, op een vreesselijke wijze aan den hals en in het gezigt gesneden is, zoodat hij in groot levensgevaar verkeert; bovendien heeft nog een ander jongeling eene diepe snede over de neus ontvangen; den 12 dezer heeft eene commissie uit de Regtbank alhier zich ter instructie dezer zaak naar Ruinen begeven; dien ten gevolge zijn den volgenden dag twee jongelingen van Ruinen *A. K. K.*, smidsknecht, en *H. J. K.*, arbeider, gevankelijk in het Huis van Arrest en Justitie alhier overgebragt.

— In de vorige week ontving de heer *T.* te Nieuw-Buinen twee wisseltjes op den heer *W.*, een ingezeten van Gasselternijeveen; hij zendt een zijner arbeiders, *La Fleur* genaamd, naar dezen, om het bedrag daarvan te incasseren; dezen schikte het evenwel niet, om dadelijk te betalen; de heer *W.* gaf daarom aan den arbeider een briefje mede aan den heer *T.*, waarin hij zeide dat hij met twee à drie dagen zou voldoen. De arbeider gaat hiermede echter niet naar huis, maar begeeft zich bij een ander ingezeten van Gasselternijeveen, zeggende, dat deze den heer *W.* bijzonder zou verpligten met voor hem deze wisseltjes, bij wier betaling haast was, te voldoen; deze vermoedt geen kwaad en betaalt de wisseltjes. De arbeider is daarop vertrokken, doch niet naar den heer *T.*, maar heeft zich met het geld uit de voeten gemaakt.

* *Hoogeveen*, 14 *Oct.* De uitslag van de in dit Hoofdkiesdistrict plaats gehad hebbende stemming voor een lid der Provinciale Staten is geweest, dat er tusschen de heeren *N. A Blom* te Meppel en Mr. *J. P. Willinge* te Oosterhesselen eene herstemming zal moeten plaats hebben; de eerste heeft 80, de tweede 54 stemmen bekomen. Bovendien waren er uitgebragt op de heeren Dr. B. Verver 47, stemmen, op Jhr. A. W. van Holthe 34, op H. Oldenbandringh 30, op G. Geel 23, op Dr. M. Dassen 22, op H. Haveman 21, op H. J. Brouwer 12, op J. Semler 11, op H. Hulst 10, enz. Er waren ingekomen 427 stembriefjes, waaronder 8 van onwaarde, als te Hoogeveen 59, te Zuidwolde 18, te Ruinen 31, te de Wijk 12, te Coevorden 40, te Dalen 16, te Havelte 19, te Neijeveen 11, te Meppel 118, te Sleen 14, te Ruinerwold 52, te Emmen 10, te Oosterhesselen 7 en te Zweelo 19. In de bussen waren 2 billetten, waarop het volgende gevonden werd:

Van al dat stemmen zou men zweeten,
Ik wil niet meer van stemmen weten,
en
Jan fopt *Piet* en *Piet* fopt *Jan*,
Daarom stem ik op *Piet* of *Jan*.

* *Nijeveen*, 10 *Oct.* Heden had te Veendijk, gemeente Havelte, 't volgende plaats. Het kleine dochtertje van *J. J.* aldaar, viel in de waterleiding, welke langs dit gehucht loopt. Door de laatste regens was het water merkelijk gewassen. Eenige andere meisjes, die met het kind speelden, schreeuwden uit alle magt om hulp, zonder zelve handen aan 't werk te slaan. Het tienjarig zoontje van den Heer *v. d. V.* komt op dit geschreeuw toeloopen, springt zonder zich te bedenken in 't water, en heeft het geluk het meisje te redden.

* *Havelte*, 12 *Oct.* Woensdag ll. had te Kallenkote, gemeente Steenwijk, de volgende treurige gebeurtenis plaats. *T.*, een behoeftig daglooner, was naar Steenwijk, waar hij zijn gewoon dagwerk verigtte. Zijne vrouw ging eenige doode takken uit een naburig bosch halen, en liet twee van hare kinderen, een meisje van drie en een van vijf jaren, dat bovendien erg gebrekkig was, te huis. Toen de moeder weer terugkeerde, vond zij het jongste letterlijk geheel verbrand, daar er niets van overig was, dan eene

zwartgebrande, verkoolde massa, die naar geen menschelijk wezen meer geleek. Arme ouders! wij betreuren met u uw verlies, en zullen u niet hard vallen, door anderen op uwe zorgeloosheid te wijzen; duizenden doen hetzelfde, en hebben geen zoo treurig verlies.

* *Havelte*, 13 *Oct*. De heer *v. Z.*, geneesheer te W., woont eenzaam op de heide, zoo'n kwartier van het dorp. Hij heeft wel een dikke, groote dog, maar, wijl honden zich nog wel eens laten beduiten, stelde de man, tot meerdere veiligheid, daarbij ook nog eene gans toe. „Want je moet weten vrouw", zeide hij tot zijne ega, „dat de waakzaamheid der ganzen eens het Kapitool voor de Romeinen bewaarde." Na korten tijd kwamen er dieven. De hond hield zich volkomen rustig, en de gans — werd gestolen.

* *Meppel*, 13 *Oct*. De collecte, gehouden door *Johannes Knol*, Schipper te Meppel, dewelke dezen zomer deszelfs vaartuig heeft verloren, in het kanton Meppel en Hoogeveen heeft opgebragt, buiten Meppel, alwaar hij reeds vroeger gecollecteerd had, als volgt: te Hoogeveen *f* 15, Beilen *f* 11, Dalen *f* 12, Coevorden *f* 11, Oosterhesselen *f* 7, Ruinen *f* 8, Sleen *f* 5, Westerbork *f* 6, Zuidwolde *f* 8, Zweelo *f* 6, Dwingelo *f* 9, Havelte *f* 13, Nijeveen *f* 9, Ruinerwold *f* 10, Vledder *f* 5, de Wijk *f* 15, te zamen *f* 150, terwijl hij in de Gemeente Diever niet is geweest, aangezien hij het termijn, hem door H. H. Gedep. Staten dezer Provincie toegestaan, heeft laten verloopen.

Mededeelingen van een grijsaard.

Hoeveel menschen er gedurende de laatste 25 *jaren te Smilde stierven, en hoe oud ze werden.*

Geboren worden en sterven, doel en wet der natuur, is behoefte voor de maatschappij; 't is daardoor, dat 't menschdom en jeugd en krachten behoudt; behoefte voor den enkelen mensch, want hij moet hier niet eeuwig in de eerste leerschool blijven.

De grijze oudheid maakt gewag van hooge zeer hooge jaren; maar ook een heilige dichter uit Israëls gouden tijd zingt van 70 of 80 jaren, als den top des levens. Ik heb dien top bereikt; de eenzame hoogte, waarop men bijna nooit een vriend der jeugd ontmoet. Ik tel ruim 80 jaren. Hier en daar leven er nog zeldzame grafbloemen, als ik; de meeste mijner kennissen uit den tijd der veel helovende jongelingschap, zijn echter voor lang reeds vertrokken reeds naar 't duistere rijk der geesten; weldra, ik gevoel het, zal ik hen daar volgen; kan ik oude iets meer verwachten, dan binnen kort een ziekbed en mijn ontslag?

Honderden mijner dorpsgenooten werden gedurende mijnen leeftijd ten grave gebragt; velen daarvan heb ik gekend; met sommigen vertrouwelijk omgegaan: met anderen op zeer vriendschappelijken voet geleefd: maar weinigen werden als ik *zoo oud*.

Geholpen door de welwillende gedienstigheid van mijnen jongen vriend *B.*, die werkzaam is bij den burgerlijken stand dezer gemeente, heb ik ten dezen in de sterfregisters alhier, over de laatste 25 jaren, naauwkeurig onderzoek gedaan, ten gevolge waarvan ik hieromtrent met eenige zekerheid uitspraak durve doen. Ik ga u de uitkomsten van dat onderzoek mededeelen, ze zullen mijne zoo even gedane uitspraak regtvaardigen.

Blijkens de sterfregisters, der Gemeente Smilde, zijn aldaar, gedurende de laatste 25 jaren, — van 1 Januarij 1825 tot 1 Januarij 1850, — gestorven een aantal van 1924 personen; 1021 van 't mannelijk, en 903 van 't vrouwelijk geslacht.

De geringste sterften hadden er plaats in 1827 en 1843 toen dit getal 43 en 59 beliep; de grootste in 1846 en 1849 toen het 137 en 163 bedroeg; heerschende ziekten hadden hierop beduidenden invloed. In 1832, 1833 en 1849 woedde er de vernielende cholera; in 1846 en 1847 eene besmettelijke koorts-ziekte. — Aan beide stierven er, vooral in 1846 en 1849 vele personen; in de andere jaren aanmerkelijk minder.

De Gemeente had gedurende den bedoelden tijd, eene gemiddelde bevolking van 3645 zielen; en de sterfte bedroeg dus, door elkander gerekend, bijna 2½ van de 100 of 21½ van de duizend, of ongeveer 77 per jaar.

't Aantal der gestorvenen, ofschoon in evenredigheid der bevolking niet groot, beloopt echter over 25 jaren eene aanzienlijke menigte. Velen daarvan leven voort in hunne nakomelingschap; maar de meesten zijn geknakt in hunne jeugd, als de bloemen des velds. Zij zijn vergeten; aleen in de harten van treurende ouders hebben ze nog hunnen plaats.

Een groot deel toch, 368, stierf in de teedere kindschheid, geen jaar oud; nog grooter deel, 439, in schuldelooze jeugd, van 1 tot 5 jaren, nog niet ontloken bloemen van 't menschelijk geslacht.

Ook vrolijke knapen en lieve aanvallige meisjes werden weggerukt; in den ouderdom van 5 tot 10 jaren stierven er 96; en zoo waren van de 19—24 overledenen, met 't elfde levensjaar 903, — bijna de helft, — ten grave gedaald.

Maar geen leeftijd is tegen den dood bestand; zoo wel de jongelingschap en mannelijke jaren, als de teedere kindschheid en bevende ouderdom moeten aan de eeuwige wetten der natuur gehoorzamen. Voor allen is 't leven ten allen tijde, onzekere kans, en zoo oud te worden, als ik, iets toevalligs, neen eene bijzondere gunst van God.

Want in de jaren van 10 tot 20 stierven er 100 personen; van 20 tot 30, 106; en van 30 tot 40, 135; voorts van 40 tot 50 jaren 119, van 50 tot 60 jaren 117; van 60 tot 70 jaren 102; van 70 tot 80 jaren 143; van 80 tot 90 jaren 115; en boven 90 jaren 14 personen. Geene werd 100 jaren oud; de oudste bereikte 97 jaren; en zoo ga ook ik dan straks naar andere gewesten. De reeds zoo bouwvallige hutte wordt verbroken, en dan?........ Kom ik wil mij nederzetten, en ernstig onderzoeken, wat werken mij volgen zullen in de eeuwigheid; en wat ik daar dus verwachten mag of vreezen moet!........

En gij, wie ge ook zijn moogt, doe als ik, bepeins uw leven en gedenk te sterven.

Smilde. *H.*

Aan de Redactie van de Drentsche Courant.

Ik heb dezer dagen aan den Raad van administratie van de naamlooze maatschappij ter verbetering van den handelsweg langs het Zwolsche Diep en aan Zijn Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken ingediend een betoog, ten bewijze, dat de binnenschipperij, het Zwolsche Diep bevarende, na 1 Januarij 1851 naar billijkheid en regtvaardigheid niet kan belast worden met tol; in dat betoog, stond ik voornamelijk stil bij de volgende punten:

1°. dat het oorspronkelijke doel der kribwerken alleen was, om verdieping ten behoeve van de zeeschepen daar te stellen, en dat zelfs bereids in den beginne gezegd was, met het doel, om den reeds aanvankelijk dreigenden tegenstand tegen te gaan, dat de binnenschipperij niet met tol zou worden belast;

2°. dat zonder verdere uitlegging der kribwerken onmogelijk meer diepte kan worden verkregen;

3°. dat zelfs, al was er verdieping, wegens de naauwte der kribwerken, de schippers niet laveren kunnen, en, bij gebreke van jaagpad, niet kunnen trekken, zoodat het vaarwater of onbruikbaar of niet dan met zeer veel moeite bruikbaar is; dat ook het licht niet veel beteekent, omdat het niet brandt, als de zuiderkrib onderstaat, en daardoor de schippers veel verder als vroeger in de zee moeten ankeren;

4°. dat het met het Zwolsche Diep dezelfde geschiedenis is, als met de verwijding der Hasseltschebrug, welke vroeger meer, als voldoende wijd zijnde voor de schipperij, alléén verwijd is ten behoeve van de Zwolsche stoomboot, terwijl men door allerhande middelen de kosten der verwijding heeft gebragt ten laste der binnenschipperij;

5°. dat, niettegenstaande dezen onregtvaardigen grondslag, het proeftarief zeer buitensporig hoog is, dat alleen de Zwolsche stoomboot in de 2 proefjaren meer als *f* 800 heeft betaald; — dat men wel is waar het tarief op den ketel te Kampen heeft gevolgd, maar zonder te bedenken, dat de ketel een geheel nieuw vaarwater was en 't gebruik facultatief bleef, terwijl er buiten het Zwolsche Diep geene gelegenheid is;

6°. dat door de kribwerken de bloei van Zwolle niet is vermeerderd, integendeel verminderd, daar er in 1849 door de zeeschepen honderden guldens meer aan ligtergelden zijn uitgegeven dan vroeger, en de zeeschepen veel meer in zee blijven liggen, gelijk zulks de Zwolsche-reederij-Maatschappij heeft ondervonden;

7°. dat door de doorgaande zakking der kribwerken en door derzelver naauwte het vaarwater zeer gevaarlijk wordt, zoo dat de schippers zeer zeker van harte eenigen tol zouden betalen voor het opruimen der kribwerken;

8°. dat de afsluiting te Genemuiden tot op ¾ dat gevaar buitengemeen vergroot en in het ruwe jaargetijde, bij wind en storm ligt groote ongelukken kan veroorzaken.

Heb de goedheid dit in uw blad op te nemen.

Zwolle, 10 *Oct*. 1850. W. J. SCHUTTEVAER.

Mede-Kiezers!

Indien wij het welzijn van onze Provincie wenschen en niet verlangen in de toekomst onder ondragelijke provinciale belastingen gebukt te gaan, alsdan behooren wij, mijns inziens, van stonden af aan de voordragten, redeneringen, handelingen, uitgebragte stemmen en besluiten der tegenwoordige Provinciale Staten naauwkeurig na te gaan en in het geheugen te prenten. — Op deze wijze kunnen wij met kennis van zaken iederen Provincialen Staat beoordeelen, en ontwaren, of hij al dan niet in alle zaken eene verstandige bezuiniging op het oog heeft, of hij de provinciale belangens kent en behartigt, dan wel of hij ten koste der Provincie zijn eigen belang en dat van zijn geslacht en van zijne goede vrienden boven alles behartigt. — Op deze wijze behoeven wij toekomstig niet meer te vragen, wie van de tegenwoordige Provinciale Staten, bij de verkie-

mende nieuwe verkiezing, verdient herkozen, of in tegendeel niet weder behoort benoemd te worden. — Op deze wijze zullen lage kuiperijen, knoeijerijen en belasteringen, om stemmen te verkrijgen en geschikte personen weg te schuiven, hunnen invloed missen, en ieder onzer zal *zelf* in staat zijn, *uit daadzaken* te beoordeelen, wie der Provinciale Staten door hem al of niet behoort benoemd te worden. — Uit de *Drentsche Courant*, waarin wij de voordragten, redevoeringen, uitgebragte stemmen en besluiten der Provinciale Staten hoofdzakelijk aantreffen, kunnen wij grootendeels die kennis van zaken verkrijgen, en is dat blad alzoo ook uit dien hoofde voor ons dubbel waardig gelezen en op dat punt herlezen te worden.

In dat dagblad van den 11 dezer no. 82 heb ik onder anderen gelezen: „. . . dat volgens het oordeel der Commissie de overschouw geheel kan worden gemist, zoo de plaatselijke Besturen hun pligt doen, dat alzoo de betrekking van Inspecteur der wegen en waterlossingen zal kunnen vervallen, weshalve zij voorstelt, om het betrekkelijk artikel (ad *f* 800.00) van de begrooting te doen roijeren; zoo mede de post van reis- en verblijfskosten van dien Ambtenaar, ten bedrage van *f* 600.00." — Ik vertrouw, dat ieder ingezeten dezer Provincie, die op eene verstandige bezuiniging prijs stelt, dit voorstel der Commissie met welgevallen zal gelezen of gehoord hebben; — doch evenzeer met groot ongenoegen zal hebben vernomen „dat *sommige* leden der Commissie er op aangedrongen hebben, te vermelden, dat het hard zou zijn, den Ambtenaar, die eene reeks van 24 jaren als zoodanig heeft gefungeerd, als het ware tot ontslag voor te dragen, zonder hem eenig uitzigt te geven *op pensioen*, tot het verleenen van hetwelk de Commissie verklaart gaarne te willen medewerken."

Al wie in de onderscheidene gemeenten onzer Provincie de wegen en waterlossingen in oogenschouw heeft genomen, is het overbekend, dat de wegen en waterlossingen in de verschillende gemeenten dezer Provincie zich in eenen beteren of slechteren staat bevonden, naar mate door de Burgemeesters, Schouwheeren of volmagten en veldwachters voor dezelve meer of minder zorg werd gedragen, en dat in die gemeenten, waarvan het Hoofd zich aan de wegen en waterlossingen niet liet gelegen liggen, en het toezigt over dezelve geheel aan den provincialen Inspecteur overliet, de wegen en waterlossingen in den winter en bij een regenachtig saizoen in den schandelijksten toestand zich bevonden, bijlangs de wegen geene afleidingen voor het water aanwezig waren, en de diepe gaten in dezelve met modderige aarde en spitten werden gevuld.

Voor eene zoodanige overschouw heeft de provinciale Inspecteur, gedurende eene reeks van 24 jaren, eene jaarlijksche bezoldiging van *f* 800.00 en daarenboven jaarlijks aan reis- en verblijfskosten *f* 600.00 en dus te zamen *f* 1400.00 genoten.

Welk groot voorregt en gunst is aan dien Ambtenaar niet bewezen, door hem gedurende zoo vele jaren, geheel vruchteloos en zonder nut, jaarlijks eene zoo aanzienlijke som te laten genieten. — Wordt het niet hooge en hooge tijd, dat dit voorregt en die gunst ten koste der Provincie ophoude? Ik vraag bescheidenlijk, of dit boven anderen genotene groote voorregt billijke en regtmatige aanspraak op *pensioen* geeft? Pensioenen behooren niet verleend te worden, als alleenlijk aan die Ambtenaren, welke eene geringe bezoldiging hebben genoten, waarvan zij niets konden overhouden, door ouderdom, ziektens of andere geheel buiten hun toedoen verkregene beletselen niet in staat zijn, hun ambt langer waar te nemen of zonder eenige grondige redenen willekeurig van hun post zijn ontzet, zich steeds met ijver en trouw van hunnen pligt hebben gekweten en hoegenaamd geen middel van bestaan hebben; — zoodat zij buiten pensioen niet zouden kunnen leven.

Indien men van dit beginsel afwijkt en goedvindt, om aan provinciale Ambtenaren zonder verdiensten en die nog daarenboven een post bekleeden, waarvan zij voldoende leven kunnen, pensioenen te verleenen, dan staat ons voor de deur, mede-Kiezers, om toekomstig door opbrengsten voor pensioenen en provinciale Ambtenaren en Bedienden uitgezogen en uitgemergeld te worden, wanneer wij niet bedacht zijn, om in het vervolg onze stem niet weder te geven aan die Provinciale Staten, welke geblijken zullen voorstanders te zijn van het verleenen van soortgelijke pensioenen.

Ik voer dit uit velen blootelijk aan, om u opmerkzaam te maken, van hoeveel belang het zij, de handelingen van ieder der Provinciale Staten naauwkeurig gade te slaan; — en wensch de besluiten der Provinciale Staten in geenen deele vooruit te loopen, maar betamelijk af te wachten.

Het hierboven aangevoerde, mede-Kiezers, onderwerp ik bescheidenlijk aan uw eigen doorzigt en oordeel. Als mede Kiezer achtte ik het van mijnen pligt, om openlijk en rondborstig, zonder aanzien van personen en zonder iemand te willen beleedigen, eenig en alleen voor de goede zaak uit te komen, en u, mede-Kiezers, mijn gevoelen omtrent hetgeen ons nu te doen staat mede te deelen, met vriendelijkst verzoek, om mij, ingeval van dwaling, eenen beteren weg gelieven aan te wijzen.

Assen, 14 *Oct.* 1850.

H. J. L. VAN DER WIJCK,
Mede-Kiezer.

Correspondentie.

Wij hebben een stuk ontvangen, onderteekend: *Eenige kiezers van Hoogersmilde*, houdende het betoog, dat, ten aanzien van het verzoek van *H. van Veen* c.s. tot het leggen van eene brug over de Hoofdvaart aldaar, ten koste der Provincie, de betrokkene Commissie uit de Provinciale Staten zeer te regt heeft geadviseerd (zie vorig no. dezer Ct.); dat toch de daarstelling dezer brug ten eenenmale nutteloos zoude zijn, omdat er binnen den afstand van 100 ellen reeds eene goede brug, de *Pieter-Hummels*-brug, bestaat, en zeer hinderlijk voor de scheepvaart, omdat er dan geene 5 minuten van elkander twee bruggen en een draaivonder te passeren zouden zijn; dat noch de gemeenschap der ingezetenen onderling noch die met andere plaatsen er door zou verbeterd worden, daar de *Pieter-Hummels*-brug voor beide zeer voldoende en beter gelegen is dan de nieuw geprojecteerde brug; dat de *Pieter Hummelsbrug* zeer goed is onderhouden, en wel met tol is bezwaard, doch dat dit ook ten aanzien van de nieuwe brug is voorgesteld; dat ook de weinige gemeenschap met Beilen er niet door zou bevorderd worden; dat, zoo er te Hoogersmilde eene provinciale brug diende te zijn, de Provincie gevoegelijker de *Pieter Hummelsbrug* zou kunnen overnemen; dat dus de daarstelling der brug eene dwaasheid zoude zijn en de provinciale fondsen tot betere einden zouden kunnen gebezigd worden. — Wij hebben, om onze beperkte ruimte, het uitgebreide stuk niet kunnen opnemen, maar hebben daarom den zakelijken inhoud daarvan medegedeeld.

Een geabonneerde wenscht, dat wij bevorderen, dat *Willem Naber* tot broeder der orde van den Nederl. Leeuw benoemd worde, daar, zoo iemand, deze oude trouwe bode het eereteeken zou verdiend hebben. Gaarne willen wij den wensch van onzen geabonneerde in advies houden, tot tijd en wijle van ons de benoeming of de voordragt van Leeuwen-ridders en Leeuwen-broeders zal afhangen; daar wij echter reden hebben, om te gelooven, dat deze tijd nog niet spoedig zal dagen, moeten wij voorshands aan diegene, die daartoe bevoegd zijn of geroepen worden, overlaten, om, zoo zij daartoe termen vinden, de aandacht van Z. M. op *Naber* te vestigen.

Heden overleed, na eene ziekte van slechts weinige dagen, tot onze bittere droefheid, onze zeer beminde eenige Zoon *Hendrik Willem Hoving*, in den bloeijenden leeftijd van ruim 27 jaren.

Wat wij door dit afsterven verliezen, zal ieder, die den overledene gekend heeft, ligt beseffen. — De God der liefde schenke ons kracht, om dezen zwaren slag in gelatenheid te mogen dragen.

Peize, den 9 *October* 1850.

F. VEITH,
M. VEITH, geb. HOVING.

Eenige kennisgeving.

Aangiften van den Burgerlijken Stand.

ASSEN. 4 — 11 *Oct.* geb. 2 M. 1 V. g.; geh. 0 paar; overl. 0 M. 1 V. g.; 1 levenloos kind geboren.

MEPPEL. 4 — 11 *Oct.* geb. 2 M. 0 V. g.; ondert. 1 paar; geh. 1 paar; overl. 0 M. 0 V. g.

HOOGEVEEN. 4 — 10 *Oct.* geb. 4 M. 2 V. g.; ondert. 0 paar; geh. 1 paar; overl. 2 M. 2 V. g.

Meppel, 10 *Oct.* Rogge *f* 5.60 a *f* 6.30. Boekweit *f* 5.50 a *f* 6.20. Boter $1\frac{1}{2}$ ned. pond *f* 0.95 a *f* 1.10, Boter $\frac{1}{8}$ vat *f* 13.00 a *f* 15.00. Broodzett: 6 ned p. *f* 0.48.

Groningen, 11 *Oct.* Tarwe *f* 7.50 a *f* 8.00. Rogge *f* „.„; nieuwe *f* 5.25 a *f* 5.85. Boekweit, zand *f* 5.10 a *f* 5.55, veen *f* 4.96 a *f* 5.25. Garst *f* 4.02 a *f* 4.65, nieuwe zomer *f* 4.00 a *f* 4.60, knobbe *f* 4.60 a *f* 4.80. Dikke haver *f* 2.65 a *f* 3.25 Voerhaver *f* 2.40 a *f* 2.65 Paardeboonen *f* 4.75 a *f* 5.25 Koolzaad *f* 7.00 a *f* 10.75. Gort grove *f* 7.00 a *f* 7.50, parel 100 ned. pond. *f* 9.00 a *f* 11.00. Raapolie per vat *f* 35.00. Boter $\frac{1}{4}$ ton *f* 27.00.

Zwol, 11 *Oct.* Tarwe *f* 8.87 a *f* 7.25. Rogge *f* 6.40 a *f* 5.50. Boekweit *f* 6.25 a *f* 5.00. Aardappelen *f* 2.25 a *f* 1.25. Boter $\frac{1}{8}$ ton *f* 16.00 a *f* 15.00, per pond *f* 0.77 a *f* 0.65.

Amsterdam, 12 *Oct.* Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct. $56\frac{9}{16}$ a $56\frac{11}{16}$; dito 3 pct $67\frac{1}{8}$; Werk. Sch. 4 pct $88\frac{5}{8}$ a $88\frac{3}{4}$.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.